

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
112/10. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2010. november 11.

A C-543/08. sz. ügyben hozott ítélet
Bizottság kontra Portugália

Az Energias de Portugal „aranyrészvényeinek” Portugália általi birtoklása ellentétes az uniós joggal

Ezen „aranyrészvények” a tőke szabad mozgása nem igazolt korlátozásának minősülnek

Az Energias de Portugal (EDP) a portugál energiaágazat szerkezetváltását követően 1991-ben alakult részvénytársasággá. 1997. és 2006. között hat egymást követő szakaszban privatizálták. A portugál állam jelenleg az alaptőke 25,73%-át birtokolja.

A privatizációra vonatkozó portugál szabályozás értelmében a privatizálandó társaságok alapszabálya – kivételesen, és ameddig ezt a nemzeti érdekek megkövetelik – az állam tulajdonába tartozó elsőbbségi részvények („aranyrészvények”) kibocsátását írja elő. Az ilyen részvények, számuktól függetlenül, vétőjogot biztosítanak az államnak az alapszabály módosításait, és egyéb, meghatározott területre vonatkozó határozatokat illetően.

A privatizációt jóváhagyó rendeletek törvények e vétőjogon kívül a vezető tisztségviselők választása ellenzésének jogát, valamint annak jogát ruházták a portugál államra, hogy ebben az esetben vezető tisztségviselőt jelöljön ki annak a helyére, aki a legkevesebb szavazatot kapta, illetve aki az utolsó helyen áll. Továbbá, míg az EDP alapszabálya előírja, hogy az alaptőke 5%-ánál többet birtokló rendes részvényesek szavazatait nem veszik figyelembe, az állam vagy az ezzel egyenrangú szervezetekre nem vonatkozik e felső határ.

A jelen keresetben a Bizottság vitatja e különleges jogokat, és ezeket a tőke szabad mozgásával és a letelepedés szabadságával ellentétesnek ítéli.

E napon hozott ítéletében a Bíróság megállapítja, hogy **mivel fenntartotta az „aranyrészvényekkel” kapcsolatban biztosított különleges jogokat az EDP-ben, Portugália nem teljesítette a tőke szabad mozgásával kapcsolatos kötelezettségeit.**

A Bíróság először is úgy ítéli meg, hogy az EDP alaptőkéjében birtokolt „aranyrészvényekből” eredő különleges jogoknak a portugál állam általi gyakorlása **a hivatkozott alapvető szabadság korlátozásának minősül.**

Elsősorban, a jelentős számú fontos döntéssel, és különösen az EDP alapszabályának bármely módosításával kapcsolatos **vétőjogából** az következik, hogy a portugál állam befolyása csak akkor csökkenthető, ha ő maga ezt megengedi. Márpedig az EDP irányítására és ellenőrzésére gyakorolt ezen, a részesedés által nem igazolt befolyás elriaszthatja a többi tagállam gazdasági szereplőit a közvetlen befektetéstől, hiszen nem vehetnek részt részvényeik értékével arányosan a társaság irányításában és ellenőrzésében. Hasonlóképpen, e vétőjog a portfólió-befektetésekre is elriasztó hatással lehet, ugyanis amennyiben a portugál állam elutasítja valamely, a társaság érdekei vonatkozásában jelentős döntés jóváhagyását, ez kihat a részvények értékére, és ennél fogva a befektetés vonzerejére.

Másodsorban, az állam kivételével **a részvényesek szavazati jogának 5%-os maximumra történő korlátozása** a közvetlen befektetéseket és a portfólió-befektetéseket is korlátozhatja. A szavazati jog ugyanis az egyik legfőbb eszköz a részvényes számára, hogy ténylegesen részt vehessen valamely vállalkozás irányításában vagy ellenőrzésében, és az e jogok korlátozására

irányuló vagy e jogokat feltételekhez kötő valamennyi intézkedés a tőke szabad mozgása korlátozásának minősül. Másfelől a szavazati maximum olyan eszköz, amely alkalmas arra, hogy csökkentse a valamely társaság alaptőkéjében történő részesedésszerzéshez fűződő érdeket, mivel korlátozza a közvetlen befektetők azon lehetőségét, hogy olyan tartós és közvetlen gazdasági kapcsolatokat hozzanak létre vagy tartsanak fenn a társasággal, amelyek biztosítják számukra, hogy ténylegesen részt vegyenek annak irányításában vagy ellenőrzésében.

Harmadsorban, a **vezető tisztségviselő kijelölésének** – kizárólag a portugál állam javára és valamennyi egyéb részvényes kizárásával előírt – **joga** hasonlóképpen korlátozza az államtól eltérő részvényesek azon lehetőségét, hogy ténylegesen részt vegyenek a társaság irányításában vagy ellenőrzésében, és visszatarthatja más tagállamok befektetőit attól, hogy ennek a társaságnak a tőkéjébe közvetlenül befektessenek.

A Bíróság továbbá úgy ítéli meg, hogy **e korlátozások nem igazolhatók**. Egyrészt, bár az energiaellátás biztonságának válsághelyzet, háború vagy terrorcselekmény esetén való biztosításával kapcsolatos célkitűzés a tőke szabad mozgását korlátozó, kényszerítő közérdekű indoknak minősülhet, e jogalapra azonban kizárólag a társadalom valamely alapvető érdekének tényleges és kellően súlyos veszélyeztetése esetén lehet hivatkozni. A Bíróság e tekintetben elismeri, hogy Portugália azon érvelése, miszerint az ilyen fenyegetésnek nem kell közvetlennek lenni, nem teljesen megalapozatlan. Ugyanakkor e tagállam nem jelölte meg azon okokat, amelyek alapján különleges jogai lehetővé tennék a közbiztonság veszélyeztetésének elkerülését. Másrészt, az EDP-re ruházott általános gazdasági érdekű feladatra nem lehet hivatkozni e rendelkezések igazolása céljából. E tekintetben a Bíróság emlékeztet arra, hogy e keresetben a Bizottság nem az EDP különleges vagy kizárólagos jogait vitatja, hanem a portugál állam mint e társaság részvényese számára biztosított különleges vagy kizárólagos jogokat.

Továbbá, a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a vitatott rendelkezések nem határozzák meg azokat a sajátos körülményeket, amelyek között az állam különleges jogosultságai gyakorolhatók, és ebből kifolyólag rendkívüli mértékű diszkrecionális mérlegelési mozgásteret biztosítanak a nemzeti hatóságok számára. Következésképpen, ezen intézkedések semmiképp nem lehetnek arányosak az elérni kívánt céllal.

Végül a Bíróság arra emlékeztet, hogy – mivel megállapításra került a tőke szabad mozgásának megsértése – nem szükséges megvizsgálni, hogy a szóban forgó intézkedések sértik-e a letelepedés szabadságát is.

EMLÉKEZTETŐ: Az uniós jogból eredő kötelezettségeit nem teljesítő tagállam ellen irányuló kötelezettségszegési eljárást a Bizottság vagy más tagállam indíthatja meg. Ha a Bíróság megállapítja a kötelezettségszegést, az érintett tagállamnak a lehető leghamarabb teljesítenie kell az ítéletben foglaltakat. Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a tagállam nem teljesítette az ítéletben foglaltakat, újabb, pénzügyi szankciók kiszabására irányuló keresetet indíthat. Mindazonáltal, amennyiben a tagállam nem tett eleget a valamely irányelv átültetésére elfogadott intézkedései Bizottságnak történő bejelentésére vonatkozó kötelezettségének, a Bíróság a Bizottság indítványa alapján már az első ítéletben szankciókat alkalmazhat.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehoczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499